

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Czesław Siekierski

Warszawa, 30 kwietnia 2025 r.
znak sprawy: DOS.dws.071.24.2025

Według rozdzielnika

Szanowni Państwo,

ogólna sytuacja pozostaje stabilna, jednak istnieją elementy, które mogą ją zakłócać i wymagają szczególnej uwagi. Są to w szczególności niekorzystne zjawiska pogodowe, choroby zwierząt i roślin oraz napięcia geopolityczne, w tym wynikające z polityki celnej nowej administracji amerykańskiej.

W tym kontekście chciałbym przedstawić najważniejsze informacje o stanie prac zagadnień poruszanych ostatnio przez rolników i przedstawicieli organizacji rolniczych. Dotyczy to takich spraw jak:

- 1) zmian w ekoschematach, w tym skupiających się na uruchomieniu pomocy za zastosowanie materiału siewnego kategorii elitarny i kwalifikowany, a także nawozowych produktów mikrobiologicznych,
- 2) zmian w definicji „aktywnego rolnika”,
- 3) wyzwań dotyczących produkcji zwierzęcej, w tym:
 - konieczności wsparcia producentów trzody chlewnej,
 - redukcji pogłowia dzików w kontekście ograniczenia ryzyka przenoszenia ASF,
 - prac zmierzających do zmiany przepisów o ochronie zwierząt – tzw. ustawa łańcuchowa,
 - występowania wysoce zjadliwej grypy ptaków oraz ryzyka wystąpienia pryszczycy,
 - zmian w programach ochrony genetycznej świń,
- 4) rewizji założeń Zielonego Ładu,
- 5) rozwoju rolnictwa ekologicznego,
- 6) umowy UE-Mercosur oraz współpracy handlowej z Ukrainą,
- 7) sytuacji na rynku zbóż oraz w zakresie suszy.

1. Zmiany w ekoschematach

- Jedną ze zmian, jakie w 2025 r. wdraża Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW), a która stanowi odpowiedź na wniosek samorządu rolniczego, jest uruchomienie **nowego ekoschematu - Materiał siewny kategorii elitarny lub materiał siewny kategorii kwalifikowany**, który pozwoli na ograniczenie stosowania nawożenia mineralnego oraz środków ochrony roślin. Stosowanie zdrowego, dobrej jakości kwalifikowanego materiału siewnego gwarantuje **wysoką wartość siewną nasion**.
- Dodatkowo, od 2025 r. rozszerzono wsparcie w ramach ekoschematu Biologiczna uprawa o wariant dot. stosowania **nawozowych produktów mikrobiologicznych**. Celem tej płatności jest **wsparcie rolników stosujących nawozowe produkty mikrobiologiczne**, które poprawiają aktywność biologiczną gleby oraz stymulują procesy odżywiania roślin.
- Ponadto w związku z faktem, że w 2024 r. zainteresowanie ekoschematami **znacząco przekroczyło dostępne środki budżetowe** (rolnicy zawnieśli o powierzchnię ponad 13,2 mln ha, co stanowiło ok. 122% w odniesieniu do powierzchni planowanej), **konieczne było obniżenie stawek płatności o ok. 25%¹**.
- W celu zminimalizowania **ryzyka konieczności redukcji wysokości stawek płatności w przyszłości** podjęto decyzję o wprowadzeniu: (i) limitu powierzchniowego wynoszącego 300 ha oraz (ii) możliwości łączenia na jednej powierzchni nie więcej niż 2 ekoschematów, praktyk lub wariantów. **Wprowadzone rozwiązanie jest najmniej restrykcyjnym rozwiązaniem i powinno zapewnić także większą przewidywalność tego systemu wsparcia**.

Nowe, kolejne propozycje wsparcia

- W odniesieniu do propozycji wprowadzenia **nowych interwencji** (tj. bezpieczeństwo wodne, zespołowy wypas trawożernych, strefy wałowe, suche poldery zalewowe), jak również rozszerzenie obecnych interwencji czy zwiększenia stawek płatności, pragnę poinformować, że **propozycje te są obecnie analizowane**. Niemniej jednak mając na względzie ograniczony budżet na ekoschematy, ewentualna decyzja w tym zakresie wiązałaby się z koniecznością przeglądu już istniejących ekoschematów pod kątem **możliwości przesunięcia środków finansowych na nowe płatności lub wręcz rezygnacji z niektórych z nich**.
- Należy zaznaczyć, że **wszelkie zmiany** w zakresie Planu Strategicznego mogłyby zostać **wprowadzone najwcześniej od 2026 r.**

¹ Na faktyczną wysokość stawki wpływa również przyjmowany do wyliczeń kurs EUR w danym roku, który w 2024 r. był ponad 7,5 proc. niższy, niż zastosowany w 2023 r.

2. Definicja aktywnego rolnika

- Odnosząc się do prowadzonych prac nad zmianą **definicji „aktywnego rolnika”** informuję, że przeprowadzone w styczniu 2025 r. konsultacje zaproponowanej przez MRiRW zmiany definicji wywołały szeroki oddźwięk społeczny oraz ujawniły duże podziały wśród różnych grup interesariuszy. Zarówno przedstawiciele środowisk rolniczych, jak i naukowych, **prezentowali różne opinie** odnośnie do przedstawionej propozycji zmiany definicji. Wskazywano w szczególności, że dla znacznej grupy wnioskodawców proces wnioskowania o płatności stałby się **bardziej skomplikowany** i wiązałby się ze zwiększeniem **obciążeń administracyjnych. Dotyczyłoby to głównie mniejszych gospodarstw.**
- Liczne były również opinie kwestionujące celowość wprowadzania nowych rozwiązań jeszcze w tej perspektywie finansowej, do końca której pozostały tylko 2 lata. Biorąc powyższe pod uwagę, należy poinformować, że **kwestia zmiany definicji rolnika aktywnego zawodowo nie została jeszcze przesądzona.** Obecnie w Ministerstwie trwają analizy dotyczące potencjalnych skutków i celowości wprowadzania nowych rozwiązań jeszcze w ramach WPR 2023-2027.

3. Wyzwania w zakresie produkcji zwierzęcej

3.1. Wsparcie produkcji trzody chlewnej

- W Polsce produkcją świń zajmuje się obecnie ok. 47 tys. gospodarstw. Pomimo spadku liczby **gospodarstw utrzymujących świnie, produkcja wieprzowiny utrzymuje się na relatywnie stabilnym poziomie.** Chociaż dostrzegamy spadki pogłowia świń, które wystąpiły we wszystkich grupach świń. W 2023 r. wyniosła 1,8 mln ton w porównaniu do 1,9 mln ton w roku 2019. Według GUS pogłowie świń w grudniu 2024 r. liczyło 9 078,3 tys. sztuk, wykazując w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku spadek o 7,1%.
- Ceny wieprzowiny po chwilowej obniżce **charakteryzują się delikatnym wzrostem.** Odnotowano wzrost cen trzody chlewnej - w okresie 14 kwietnia do 20 kwietnia 2025 r. za świnie rzeźne płacono średnio 6,81 zł/kg (wzrost ceny m/m o 16%, spadek ceny: r/r o 9,6%).

W celu zwiększenia potencjału hodowli świń rolnictwo od wielu lat jest wspierane na różnych płaszczyznach i z wykorzystaniem zarówno instrumentów i środków pochodzących z Unii Europejskiej, jak i środków krajowych.

a) Plan Strategiczny Wspólnej Polityki Rolnej 2023-2027 (PS WPR)

Hodowcy trzody chlewnej mogą uzyskać wsparcie w ramach **ekoschematu Dobrostan zwierząt (wariant Dobrostan loch oraz wariant Dobrostan tuczników)** PS WPR, mające na celu zrekompensowanie im dodatkowych kosztów i utraconych dochodów w wyniku prowadzenia praktyk hodowlanych związanych z podwyższonym dobrostanem zwierząt.

Przewidziano również wsparcie dla **zachowania zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie**. Wsparcie w tym zakresie przyznawane jest do zagrożonych ras zwierząt między innymi świń (rasa: puławska, złotnicka biała, złotnicka pstra).

Rolnicy zajmujący się produkcją świń mogą skorzystać z dofinansowania **inwestycji zapobiegających rozprzestrzenianiu się ASF, takich jak wykonanie ogrodzenia chlewni i zakup urządzeń służących bioasekuracji**. Wsparcie kierowane dla gospodarstw utrzymujących w ciągu roku co **najmniej 50 świń** (limit ten nie dotyczy gospodarstw prowadzących chów/hodowlę metodami ekologicznymi albo ras rodzimych). Równolegle ze środków krajowych zabezpieczono możliwość wsparcia w zakresie bioasekuracji dla jednostek, które utrzymują w ciągu roku mniej niż 50 świń.

W ramach **wsparcia zwrotnego** od 2024 r. do oferty **Funduszu Gwarancji Rolnych Plus** wprowadzono dedykowaną pomoc dla hodowców świń w formie wsparcia zwrotnego, które ma **wzmacniać proces odbudowy pogłowia trzody chlewnej** w Polsce. Wsparcie polega na udzieleniu gwarancji spłaty kredytu udzielanego przez banki komercyjne lub spółdzielcze, przeznaczonego na budowę, rozbudowę i modernizację chlewni, w tym instalację elektryczną i wodnokanalizacyjną (roboty budowlane i zakup materiałów budowlanych) oraz wyposażenie chlewni. Środki z kredytu można przeznaczyć także na zakup zwierząt.

b) Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)

W ślad za moim postulatem zwiększony został budżet inwestycji A1.4.1 KPO o 600 mln EUR na etapie II rewizji. **W efekcie możliwe będzie m.in. uruchomienie naboru wniosków dla producentów świń na inwestycje w zakresie rolnictwa 4.0.** Unowocześnienie gospodarstw rolnych powinno przełożyć się na wzmocnienie polskiej produkcji trzody chlewnej.

c) Wsparcie krajowe

W ramach kompetencji resortu rolnictwa pozostaje także **wsparcie hodowli zwierząt gospodarskich**, związane z udzielaną pośrednio pomocą dla hodowców w formie subsydiowanych usług polegających na prowadzeniu (i) ksiąg hodowlanych, oraz (ii) oceny wartości użytkowej lub hodowlanej zwierząt. Dodatkowo jest dostępna **pomoc finansowa w związku z zaprzestaniem produkcji** z powodu obowiązującego zakazu utrzymywania w gospodarstwie świń lub ich wprowadzenia do gospodarstwa wydanym w związku z **wystąpieniem ASF** – której celem jest wsparcie producentów świń, którzy utracili dochody w związku z zaprzestaniem produkcji świń. Ważnym jest również **preferencyjny kredyt na ponowne uruchomienie produkcji świń zaprzestanej w związku z ASF** - pomoc polega na stosowaniu przez okres nie dłuższy niż 10 lat dopłat do oprocentowania kredytów bankowych zaciągniętych w celu ponownego uruchomienia produkcji świń po zaprzestaniu produkcji. Zabezpieczono także środki na **nieoprocentowane**

pożyczki dla producentów świń na obszarze występowania ASF na sfinansowanie zobowiązań cywilnoprawnych.

3.2. Redukcja pogłowia dzików jako głównego wektora wirusa ASF

- Resort rolnictwa **wspiera redukcję populacji dzika**. Wojewodowie i powiatowi lekarze weterynarii w celu ograniczenia ryzyka szerzenia się ASF, z powodów epidemiologicznych, na określonych **obszarach nakazują odstrzały sanitarne tych zwierząt**. Na podstawie aktualnie obowiązujących przepisów o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt² i rozporządzenia w sprawie wysokości ryczałtu za wykonanie odstrzału sanitarnego dzików³, za odstrzał **sanitarny samicy przelatki lub dorosłej samicy dzika wypłaca się ryczałt w wysokości 650 zł**. Za dziki inne niż samice pozyskane w ramach odstrzału sanitarnego przysługuje **natomiast ryczałt w wysokości 300 zł**. Dofinansowywane jest także pozyskiwanie dzika w ramach polowań.
- Główny Lekarz Weterynarii, opracował dokument pt.: „Krajowy plan działania dotyczący dzików w celu uniknięcia rozprzestrzeniania się afrykańskiego pomoru świń (ASF)”. Z uwagi na to, że **dokument ten określa m.in. długoterminową strategię zmierzającą do ograniczenia populacji dzika na terytorium Polski** podlega on uzgodnieniom z resortem środowiska. Państwowa Rada Ochrony Przyrody – organ opiniodawczo-doradczy ministra właściwego ds. środowiska wydała krytyczną opinię o projekcie ww. dokumentu, **kwestionując zasadność odstrzału i redukcji liczebności populacji dzików w celu ograniczenia ryzyka rozprzestrzeniania się wirusa ASF**.
- Podejmuję we współpracy z Głównym Lekarzem Weterynarii **działania zmierzające do uznania przez resort środowiska potrzeby podjęcia skoordynowanych działań na rzecz redukcji populacji dzików w Polsce i uznania tego gatunku za główny rezerwuar i źródło przenoszenia ASF**.
- **Zwróciłem się do Polskiego Związku Łowieckiego o analizę rocznych planów łowieckich oraz wieloletnich łowieckich planów hodowlanych pod kątem możliwości zintensyfikowania realizowanych odstrzałów dzików na terenie całej Polski**.

3.3. Projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz zmianie niektórych innych ustaw, tzw. ustawy łańcuchowej

- Pomimo szerokiego poparcia społecznego (pod projektem ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz zmianie niektórych innych ustaw podpisało się ponad

² Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1075, z późn. zm.)

³ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 listopada 2018 r. w sprawie wysokości ryczałtu za wykonanie odstrzału sanitarnego dzików (Dz. U. z 2018 r. poz. 2194)

534 tys. obywateli) resort rolnictwa od początku zwracał uwagę na zagrożenia dla rolnictwa, rybołówstwa oraz jednostek samorządu terytorialnego, wynikające z ewentualnego uchwalenia ustawy w kształcie zaproponowanym przez Komitet Obywatelski. Stanowisko Rządu RP w tym zakresie 25 lutego 2025 r. trafiło do Sejmu RP. Wybrane najważniejsze zagadnienia tego stanowiska:

- **Zakaz stosowania urządzeń** zmuszających zwierzę do określonego zachowania, co w praktyce jest równoznaczne również z zakazem stosowania urządzeń unieruchamiających zwierzęta. *Może to utrudniać utrzymywanie, obsługę i bezpieczne dla zwierząt gospodarskich wykonywanie zabiegów weterynaryjnych, zootechnicznych i pielęgnacyjnych.*
- Zakaz **oddziaływania na zwierzę impulsem elektrycznym** (za wyjątkiem czynności związanych z transportem i ubojem), co w praktyce **eliminuje stosowanie pastuchów elektrycznych**, które obecnie nie są uznawane za okrutną metodę w chowie lub hodowli zwierząt.
- Projektowane przepisy mogą **uniemożliwić uprawianie sportów konnych czy szkolenie i korzystanie z pomocy zwierząt służbowych**, w tym psów asystujących.
- W proponowanym kształcie ustawy wprowadza się **obowiązkową kastrację całej populacji psów i kotów** (z wyjątkiem zwierząt utrzymywanych w celach hodowlanych), co w opinii Komitetu Nauk Weterynaryjnych i Biologii Rozrodu Polskiej Akademii Nauk jest **sprzeczne z obecnym stanem wiedzy i wytycznymi światowych organizacji zajmujących się medycyną psów i kotów**. *Kastracja, jako poważna ingerencja chirurgiczna, powoduje istotne okaleczenie zwierzęcia oraz jego zmiany psychiczne, co jest zaprzeczeniem dla działań ochrony zwierząt i utrzymania ich dobrostanu.*
- Ustawa nakłada na gminy i pozostałe jednostki samorządu terytorialnego **dodatkowe obciążenia finansowe i organizacyjne**, a schroniska dla zwierząt obarcza **nowymi, trudnymi do spełnienia obowiązkami**. *Szczególne zaniepokojenie budzi fakt, że ustawa znacznie zwiększa uprawnienia organizacji, których statutowym celem jest ochrona zwierząt. Po sądowym orzeczeniu o winie organizacje mają otrzymywać od sprawcy finansowe gratyfikacje za ujawnione przestępstwa (np. za znęcanie się nad zwierzęciem). Tak rozszerzone uprawnienia rodzą podejrzenia możliwych nadużyć i braku bezstronności tych organizacji.*
- Resort rolnictwa oczekuje, że w toku prac parlamentarnych wszystkie wątpliwości znajdą **właściwe rozwiązania**, a kontrowersyjne przepisy ustawy o ochronie zwierząt **zyskają nowe i adekwatne do nazwy dokumentu brzmienie**.

3.4. Wysoce zjadliwa grypa ptaków

- Z uwagi na trwającą migrację dzikiego ptactwa pojawiają się ogniska grypy ptaków. Na tę zakaźną chorobę wirusową, podatne są wszystkie gatunki drobiu i wiele gatunków ptaków dzikich. **Liczba ognisk u drobiu od początku 2025 r. wyniosła 83** (dotyczyło to 7 713 634 sztuk drobiu) a w całym 2024 r. – 23 ogniska (530 672

sztuk ptaków). Rekompensaty z tytułu likwidacji tych stad stanowią istotny wydatek budżetu państwa.

- W odpowiedzi na planowane działania Komisji Europejskiej, dotyczące zwalczania wysoce zjadliwej grypy ptaków, **powstały polskie propozycje walki z chorobą**, przygotowane **w uzgodnieniu** z przedstawicielami branży drobiowej, które **w trakcie toczących się negocjacji zostały uzgodnione ze służbami KE.**
- Niezależnie od tego, w lutym 2025 r., **Polska przekazała do Komisji Europejskiej wniosek w sprawie zastosowania nadzwyczajnych środków wsparcia dla sektora drobiarskiego w Polsce.** Pomoc obejmie 31 kategorii rekompensat na łączną kwotę 31 897 858,48 EUR, z czego dofinansowanie z budżetu UE może wynieść 50%. Rekompensaty będą udzielane producentom żywca drobiowego i jaj, których gospodarstwa znajdowały się strefach ochronnych, utworzonych w związku z wystąpieniem ognisk wysoce zjadliwej grypy ptaków w okresie sierpień 2021 - sierpień 2023. MRiRW planuje uzupełnić powyższy wniosek by pomocą w ramach rozporządzenia nr 1308/2013, **objąć również ogniska potwierdzone od 8 października 2023 r. do 22 sierpnia 2024 r.**
- Aktualnie **nie ma embarga na wywóz polskiego drobiu z terenów objętych unijnymi obostrzeniami do innych krajów Unii.**

3.5. Ogniska pryszczycy na terytorium Węgier i Słowacji

- W Polsce nie ma pryszczycy i nie ma podejrzeń ewentualnej transmisji wirusa na terytorium RP.
- Nadal stabilna jest sytuacja na Słowacji, gdzie od 4 kwietnia br. nie odnotowano nowych ognisk; od 17 kwietnia nie ma także nowych przypadków wirusa pryszczycy na Węgrzech.
- W związku z sytuacją epidemiologiczną na terytorium Węgier i Słowacji spowodowaną stwierdzonymi na terenie tych państw ogniskami pryszczycy, codziennie odbywają się posiedzenia Zespołu Zarządzania Kryzysowego Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Komunikaty z tych posiedzeń publikowane są na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (<https://www.gov.pl/web/rolnictwo/pryszczycy>). Zamieszczane tam informacje stanowią wiarygodny przekaz na temat tej choroby i podejmowanych działań.
- Temat pryszczycy był poruszany także na spotkaniach w Rządowym Centrum Bezpieczeństwa (do 14 kwietnia 2025 r. odbyły się 3 takie spotkania) oraz jest przedmiotem prac międzyresortowych.
- Polskie służby weterynaryjne pozostają w stanie stałej gotowości, a w gospodarstwach, w których znajdują się zwierzęta pochodzące z Węgier i Słowacji, prowadzony jest ścisły monitoring stanu ich zdrowia.
- Laboratorium Pryszczycy w Zduńskiej Woli działa w trybie 24-godzinny.

- Prowadzone są **restrykcyjne kontrole transportów zwierząt parzystokopytnych i towarów wrażliwych** we współpracy z Policją, Krajową Administracją Skarbową oraz Inspekcją Transportu Drogowego.
- W województwach podkarpackim, małopolskim, śląskim, opolskim i dolnośląskim na granicy z Czechami i ze Słowacją **stosowane są bramki dezynfekcyjne i maty, a kontrole są realizowane w trybie 24-godzinny**. Regularne kontrole w systemie 24 - godzinny prowadzone są także w województwie zachodniopomorskim.
- Transport **zwierząt i towarów wrażliwych został skanalizowany do 7 przejść granicznych** w województwach: podkarpackim, małopolskim, śląskim, opolskim i dolnośląskim (tereny przygraniczne oznaczone są tablicami informującymi o ograniczeniach i zmianach w ruchu). Pozostałe przejścia objęte zakazem są patrolowane.
- Państwowa Inspekcja Sanitarna we współpracy z Inspekcją Weterynaryjną i Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno - Spożywczych **wzmocniła kontrolę produktów** pochodzenia zwierzęcego pochodzących od zwierząt wrażliwych na przyszcycę w sklepach i na targowiskach.
- **Kontynuowana jest kampania komunikacyjno-edukacyjna dla rolników i konsumentów.** Ulotki, plakaty, tablice informacyjne, infografiki i inne materiały na temat przyszcycy są zamieszczane w Internecie, mediach społecznościowych oraz kolportowane drogą tradycyjną. W kampanię zostały włączone GIW, GIJHARS, KRUS, ARiMR, KOWR, CDR i ODR-y oraz Izby Rolnicze.

3.6. Zmniejszenie liczby zwierząt w stadzie mogących uczestniczyć w programach ochrony zasobów genetycznych świń

- Programy służą w głównej mierze rozwojowi **hodowli ras rodzimych zwierząt zagrożonych wyginięciem** oraz zachowaniu ich cennej puli genetycznej. Programy ochrony zawierają m.in. określone przez Instytut Zootechniki – PIB (IZPIB), kryteria i progi liczebności, przy których dana rasa staje się zagrożona, wskaźnik populacji zwierząt gospodarskich zagrożonych wyginięciem oraz potwierdzenie statusu zagrożenia rasy, jak również zakres i metody służące do realizacji danego programu, a co za tym idzie również minimalną wielkość stada uczestniczącego w programie ochrony każdej z tych ras.
- Kluczowym niebezpieczeństwem w przypadku zmniejszenia minimalnej liczby zwierząt w programach jest niezrealizowanie podstawowego ich celu - uzyskanie optymalnej wielkości populacji ras rodzimych świń gwarantującej jej trwałość biologiczną. **Zmniejszenie minimalnej liczby zwierząt wiązałoby się również z brakiem zachowania na odpowiednim poziomie zmienności wewnątrz rasowej (inbrodu).** Ponadto tylko odpowiednia liczba loch w stadzie zarodowym i odpowiednia do nich liczba knurów **daje możliwość prowadzenia prawidłowych prac hodowlano - selekcyjnych** w rasach rodzimych świń. Obniżenie minimalnej liczby zwierząt mogłoby skutkować **także brakiem możliwości produkcji własnego materiału** niezbędnego do przeprowadzenia **remontu stada**.

- Dlatego też resort rolnictwa **nie widzi podstaw do wprowadzania zmian założeń programowych ustalonych przez IZPIB** w kontekście minimalnej liczby zwierząt uczestniczących w tych programach.

4. Rewizja Zielonego Ładu

- W ramach polskiej prezydencji podjęte zostały **wysiłki w kierunku dalszej racjonalizacji osiągania celów Europejskiego Zielonego Ładu w obszarze rolnictwa**, tak aby były one akceptowane przez rolników. W tym celu przeprowadzono debatę na forum Rady AGRIFISH nad **uproszczeniem zielonej architektury PS WPR**.
- Dyskusja na ten temat odbyła się na posiedzeniu Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa 27 stycznia 2025 r. Polska prezydencja **zapropoNOWała wymianę zdań wśród ministrów rolnictwa, aby znaleźć rozwiązania, które bez uszczerbku dla postawionych celów, pozwolą wyeliminować nadmierne obciążenia dla rolników i zracjonalizować proces zarządzania planem strategicznym tak, aby efektywnie móc reagować na pojawiające się kryzysy**. MRiRW stoi na stanowisku, że realizacja celów środowiskowych i klimatycznych w sektorze rolnym powinna być oparta na systemie zachęt. **Nakazy i kary wzbudzają sprzeciw w środowisku rolniczym i nie przynoszą spodziewanych efektów**. Punktem wyjścia zaś do dyskusji o przyszłości powinno być bezpieczeństwo żywnościowe i konkurencyjność rolnictwa.

5. Rozwój rolnictwa ekologicznego

- Odnosząc się do obaw nt. **braku rozwoju rolnictwa ekologicznego** informuje, że aktualnie obserwuje się m.in. przyrost liczby gospodarstw, powierzchni upraw ekologicznych oraz podmiotów przetwarzających produkty rolnictwa ekologicznego.
- **Liczba gospodarstw ekologicznych wzrosła z 19 207 w 2018 r. do 22 354 w 2023 r.** Udział powierzchni **użytków rolnych** objętych systemem produkcji ekologicznej w całkowitej powierzchni użytków rolnych **w Polsce zwiększył się z 3,33% w 2018 r. do 4,5% w 2023 r.** Łączna **powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w 2023 r. wzrosła do 636 tys. ha.** W odniesieniu do ekologicznej produkcji zwierzęcej, **dobrze rozwija się hodowla drobiu**, która obejmowała 885,7 tys. sztuk inwentarza w 2023 r. w tym najwięcej z gatunku kura – 849,4 tys. sztuk. Jest to wzrost pogłowia o ponad 150 tys. sztuk w stosunku do roku 2021. **Nastąpił również wzrost produkcji ekologicznego mleka** (od krów, kóz i owiec) tj. z 31,3 tys. ton w 2021 r. do ponad 65 tys. ton w 2023 r. przy pogłowiu krów mlecznych liczącym ponad 10 tys. sztuk., owiec ponad 11 tys. oraz kóz - 2,8 tys.

- O rozwoju sektora produkcji ekologicznej w Polsce świadczy również **wzrost liczby podmiotów zajmujących się przygotowaniem produktów** ekologicznych⁴ z 312 w 2012 r. do 1202 w 2023 r., tj. ponad 4-krotnie więcej niż na koniec 2012 roku⁵. Podstawową rolę w przetwórstwie produktów ekologicznych odgrywają podmioty zajmujące się przetwórstwem owoców i warzyw oraz przetwórstwem zbóż.
- Należy podkreślić, iż **stan produkcji ekologicznej** w Polsce na obecnym etapie rozwoju **kształtowany jest poprzez popyt** przewyższający krajową podaż surowców ekologicznych oraz rosnącą liczbę przetwórci ekologicznych.
- W celu **dalszego rozwoju produkcji ekologicznej** rolnicy są **m.in. wspierani i zachęcani** do współpracy w ramach **PS WPR**. Przewidziano również wsparcie rozwoju gospodarstw ekologicznych w tym prowadzących produkcję zwierzęcą (*płatności do powierzchni, wsparcie inwestycje, kryteria wyboru preferujące produkcję ekologiczną*) oraz inwestycje w przetwórstwo produktów ekologicznych. Dostępne źródła wsparcia finansowego dla tego sektora zostały przedstawione na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/wsparcie-rolnictwa-ekologicznego>

Informuję, że aktualnie resort rolnictwa **skupia się na wdrażaniu tych instrumentów**. Następnie dokona oceny ich wpływu na rozwój rolnictwa ekologicznego. W przyszłości będą **podejmowane ew. działania** zmierzające do **zmiany** przyjętych założeń, w tym **formy wsparcia oraz intensywności pomocy**.

6.1. Umowa UE-Mercosur

- Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi **jako pierwsze** w ramach krajowej administracji przedstawiło szczegółowe stanowisko i poważne zastrzeżenia dotyczące rolnej części **kontrowersyjnej umowy handlowej UE z Mercosur**, zwracając uwagę przede **wszystkim na naruszenie zasad konkurencyjności europejskich producentów rolnych**, w tym polskich rolników, co może skutkować stopniowo narastającą dominacją dostawców z państw członkowskich Mercosur i realnym zachwianiem bezpieczeństwa żywnościowego w całej Europie. Informowaliśmy o tym publicznie, w tym na stronie internetowej resortu. W związku ze stanowiskiem prezentowanym przez MRiRW **Rada Ministrów 26 listopada 2024 r. przyjęła uchwałę sprzeciwiającą się dotychczasowym wynikom negocjacji umowy UE-Mercosur w zakresie rolnictwa**.

⁴ Zgodnie z definicją, zawartą w rozporządzeniu 2018/848, przygotowanie oznacza działania polegające na konserwowaniu lub przetwarzaniu produktów ekologicznych lub produktów w okresie konwersji lub każde inne działanie, któremu poddawany jest nieprzetworzony produkt, niezmieniające produktu wyjściowego, takie jak ubój, rozbiór, czyszczenie lub mielenie jak również pakowanie, znakowanie lub wprowadzanie zmian w znakowaniu odnoszących się do produkcji ekologicznej.

⁵ IJHARS (2021), Raport o stanie rolnictwa ekologicznego w Polsce w latach 2019-2020, Warszawa.

- Uwzględniając obowiązujący podział kompetencji i wiodącą rolę Ministerstwa Rozwoju i Technologii w prezentacji na forum UE stanowiska Polski w sprawie umowy z Mercosurem, **MRiRW również podejmowało i podejmuje z partnerami unijnymi rozmowy na temat tej umowy.**
- **Rozmawiałem** w sprawie umowy UE-Mercosur z **minister rolnictwa Francji Annie Genevard** na spotkaniu 22 listopada 2024 r. oraz 25 lutego 2025 r. Obie strony potwierdziły sprzeciw wobec umowy oraz wolę współpracy w tej sprawie na forum UE. Ponadto **sondowałem stanowisko Litwy** w sprawie tej umowy podczas rozmowy z nowym litewskim ministrem rolnictwa Ignasem Hofmanasem w Berlinie 17 stycznia br. Zastrzeżenia MRiRW do projektu umowy były prezentowane również **na spotkaniu z Dyrektorem Generalną Dyrekcji ds. Handlu Komisji Europejskiej Sabine Weyand** 13 listopada 2024 r., a także podczas rozmowy z **komisarzem ds. handlu** Marošem Šefčovičem 3 lutego 2025 r.
- Podnosiłem ten **problem także w dyskusjach w związku z posiedzeniem Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa**, w Parlamencie Europejskim oraz na spotkaniu z przedstawicielami COPA - COGECA. Korzystając z możliwości kształtowania przez prezydencję agend posiedzeń Rady UE, MRiRW wprowadziło na **agendę styczniowego i majowego posiedzenia Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa** punkty dotyczące handlu zagranicznego. W ramach tego punktu na posiedzeniu Rady 27.01.2025 r. odbyła się debata, w trakcie której ministrowie rolnictwa państw członkowskich UE prezentowali swoje oceny dotyczące bieżących problemów w handlu międzynarodowym, w tym zakończonych negocjacji z Mercosurem. Podobna debata jest przewidziana na posiedzeniu w maju.
- Produkty importowane z Mercosuru (podobnie jak produkty z innych krajów trzecich) muszą **spełniać wymogi unijne lub ekwiwalentne do unijnych w obszarze bezpieczeństwa żywności i jakości**. Projektowana umowa nie znosi tej zasady.

6.2. Relacje handlowe z Ukrainą

- **Wygaśnięcie unijnych autonomicznych środków handlowych (ATM) 5 czerwca 2025 r.** spowoduje przywrócenie warunków handlu wynikających z Układu o stowarzyszeniu UE-Ukraina. W obecnym stanie prawnym oznaczałoby to powrót do kontyngentów taryfowych (TRQ – ang. Tariff-Rate Quota) i ceł obowiązujących w imporcie z Ukrainy przed wprowadzeniem środków ATM w czerwcu 2022 r.
- Komisja Europejska dąży do renegocjacji warunków handlu wynikających z Układu. Dzięki postulatом zgłaszanym przez Polskę Komisja Europejska wyraziła w nieformalnych rozmowach gotowość powiązania umowy z przestrzeganiem przez Ukrainę unijnych standardów produkcji, a także wprowadzenia do Układu zapisów (tzw. klauzuli ochronnej) umożliwiających czasowe wycofanie preferencji taryfowych w razie nadmiernego importu zagrażającego stabilności rynkowej.
- Ponadto zgodnie z **zasadą wzajemności negocjowana będzie również poprawa warunków dostępu do rynku Ukrainy dla eksportu rolno-spożywczego z UE**. Oznaczać to może m.in. zwiększenie wynikających z Układu TRQ w dostępie do rynku ukraińskiego (na wołowinę, wieprzowinę, cukier), a także ewentualne

zniesienie cła na produkty eksportowane z UE na Ukrainę. Chodzi o cła, które zgodnie z Układem są nadal stosowane na zredukowanym poziomie przez Ukrainę w imporcie z UE i dotyczą niektórych produktów, m.in. serów, warzyw i owoców. Nie znamy jeszcze szczegółów stanowiska negocjacyjnego KE. Tym bardziej na tym etapie nie wiadomo, jaki będzie wynik rozmów między KE a UA. **Liczymy, że ewentualne zmiany Układu o stowarzyszeniu w zakresie warunków handlu będą w niektórych aspektach bardziej korzystne niż obecne zapisy Układu.** Jeśli chodzi o TRQs na import z Ukrainy do UE, to MRiRW zgłosiło do Komisji Europejskiej postulaty w sprawie parametrów wzrostu tych TRQ służące ograniczeniu ich wzrostu. Wg wiedzy resortu rolnictwa służby KE biorą je pod uwagę, pracując nad swoim stanowiskiem negocjacyjnym.

- Należy także przypomnieć, że **od połowy kwietnia 2023 r. obowiązuje krajowy zakaz importu do Polski z Ukrainy najbardziej wrażliwych produktów**, tj. pszenicy, kukurydzy, rzepaku i słonecznika, a od połowy września 2023 r., **również niektórych produktów ich przetwórstwa** takich jak otręby, śruty, makuchy czy mąka pszenna. Przepisy obowiązują bezterminowo (rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 15 września 2023 r. w sprawie zakazu przywozu z Ukrainy produktów rolnych [Dz. U. poz. 1898]. Szczegółowy wykaz towarów objęty zakazem jest określony w załączniku do rozporządzenia.
- **Możliwy jest jedynie tranzyt ww. produktów z Ukrainy przez terytorium naszego kraju**, który kończy się poza terytorium Polski lub w portach bałtyckich.

7.1. Susza

- Trudno jest oszacować wpływ panującej suszy na rośliny. Rośliny ozime przezimowały w dobrych warunkach dlatego obecnie (29 kwietnia br.) nie można stwierdzić strat w plonach zbóż, ozimych i rzepaku. Duża część jarych dopiero została wysiana. **Deficyt wody w glebie tej wiosny jest wyraźnie zauważalny a o stanie upraw może zdecydować pogoda w najbliższym okresie.** Dla dalszego, prawidłowego przebiegu wegetacji zarówno jarych, jak i ozimych potrzebne są opady deszczu.
- Zgodnie z informacją Instytutu Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa – PIB od początku bieżącego roku, porównując z latami ubiegłymi, występuje **niekorzystnie niski poziom opadów atmosferycznych**. W przypadku temperatur, które sprzyjają odparowywaniu wody, tu także są niekorzystnie wyższe od średniej z ostatnich lat. Jeśli chodzi o **względną ilość wody w glebie**, stwierdzono, że **nasycenie wody w glebie w zależności od warstwy jest od 20 do 40%**. Standardowo w okresie roztopów wiosennych, to wysycenie gleby jest zazwyczaj na poziomie 100%.

7.2. Rynek zbóż

- Rynkowa **podaż ziarna w kraju pozostaje uszczuplona**. Duże gospodarstwa wciąż dysponują pokaźnymi zapasami zbóż i oczekują na wzrosty cen. **Większość**

mniejszych gospodarstw nie ma już ziarna w magazynach. Ponadto trwające prace polowe oraz niestabilne obawy o brak opadów i oznaki suszy w wielu regionach kraju powodują, iż rolnicy niechętnie sprzedają ziarno.

- Od początku kwietnia **bardziej aktywna na rynku jest strona popytowa**, tj. przetwórcy i eksporterzy poszukujący ziarna w celu wywiązania się z kontraktów eksportowych. **Mając na względzie długi majowy weekend a wcześniej Święta Wielkanocne, pomioty przetwórcze również chcą zawczasu uzupełnić zapasy.**
- W okresie 14-20 kwietnia br. **ceny monitorowanych zbóż były wyższe niż przed rokiem o 16-37%, ale jednocześnie niższe od cen sprzed dwóch i trzech lat.**
- W pierwszych **9 miesiącach bieżącego sezonu 2024/25** (lipiec 2024 – marzec 2025), eksport **zbóż drogą morską wyniósł ponad 3 355 tys. ton** wobec 6 410 tys. ton wyeksportowanych w tym samym okresie poprzedniego sezonu. Z tej wielkości, eksport **pszenicy wyniósł około 1 719 tys. ton** (wobec 3712 tys. ton w okresie lipiec-marzec sezonu 2023/24), **żyta** - 187 tys. ton (228 tys. ton), **pszenżyta** – 111 tys. ton (168 tys. ton), **owsa** - 13 tys. ton (59 tys. ton), **jęczmienia** – 103 tys. ton (126 tys. ton), a **kukurydzy** – 1 223 tys. ton (2 215 tys. ton w tym samym okresie sezonu 2023/24). Z kolei, eksport **rzepaku wyniósł ponad 43 tys. ton** wobec 237 tys. ton wyeksportowanych w tym samym okresie poprzedniego sezonu.

Informacja zaktualizowana na dzień 30 kwietnia 2025 r.

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Czesław Siekierski
/podpisano elektronicznie/

Rozdzielnik:

1. Krajowa Rada Izb Rolniczych
2. Porozumienie Rolników Polski Południowej
3. Podkarpacka Oszukana Wieś
4. Związek Zawodowy Rolników Korona
5. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność”
6. Oddolny Ogólnopolski Protest Rolników
7. OPZZ Rolników i Organizacji Rolniczych
8. Związek Zawodowy Rolnictwa SAMOOBRONA
9. Związek Zawodowy Rolników OJCZYŻNA
10. Związek Zawodowy Centrum Narodowe Młodych Rolników

Klauzula informacyjna o zasadach przetwarzania Państwa/Pani/Pana danych osobowych dostępna jest pod adresem: www.gov.pl/rolnictwo/polityka-przetwarzania-danych-osobowych